

**ZARZĄDZENIE NR 85/18
BURMISTRZA DUKLI**

z dnia 11 maja 2018 r.

w sprawie zatwierdzenia "Programu działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Typ A, B i C na 2018 rok"

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późniejszymi zmianami), § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586 z późniejszymi zmianami) oraz po uzgodnieniu z Wojewodą Podkarpackim, Burmistrz Dukli zarządza, co następuje:

§ 1. Zatwierdza, po uprzednim uzgodnieniu z Wojewodą Podkarpackim, "Program działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Typ A, B i C na 2018 rok", stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza Dyrektorowi Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz

Andrzej Bytnar

**PROGRAM DZIAŁALNOŚCI
ŚRODOWISKOWEGO DOMU
SAMOPOMOCY W CERGOWEJ
DLA OSÓB
PRZEWLEKLE PSYCHICZNIE
CHORYCH – TYP A**

I. WSTĘP.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Dom jest elementem realizowanej w Gminie strategii zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi oparcia społecznego pozwalającego im na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych.

Dom został utworzony na mocy Uchwały Nr XLII/247/05 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 27 października 2005 r. Jest jednostką organizacyjną Gminy Dukla.

Powierzchnia Gminy wynosi 235, 14 km² i zamieszkiwana jest przez ok. 14 780 mieszkańców. W skład Gminy wchodzi miasto Dukla i 21 wsi. Jak wynika z danych uzyskanych z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych około 18% ludności Gminy to osoby niepełnosprawne.

Biorąc pod uwagę dużą liczbę miejscowości w Gminie, rozległość terenu oraz duży procent osób niepełnosprawnych w 2005 r. utworzono w budynku po byłym PGR Środowiskowy Dom Samopomocy w Cergowej. Dom miał być środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osób z zaburzeniami psychicznymi w ich środowisku.

Uczestnikami Domu są 33 osoby dorosłe, w wieku od 26 – 74 lat, średnia wieku to 47 lat, w 94 % zamieszkałe na wsi, 1/3 z nich nie posiada żadnego wykształcenia, większość nie uczestniczyła w żadnych formach rehabilitacji społecznej, część z nich jest zaniedbana pod różnymi względami. Tylko 7 z nich kiedykolwiek pracowało.

Uczestnicy pochodzą ze wsi oddalonych o kilkanaście kilometrów od Ośrodka, gdzie zarówno stan połączeń komunikacyjnych, jak i stan dróg jest niezadowolający. Dlatego większość z nich jest dowożona do Ośrodka i z powrotem. Uczestnicy ŚDS pochodzą z 13 miejscowości w Gminie Dukla oraz z 1 miejscowości położonej w sąsiedniej gminie Chorkówka.

II. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁANIA.

Dom działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769).
2. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586 z późn. zm.).

3. Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 10 listopada 2015 r.
4. Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 4 stycznia 2016 r.
5. Regulaminu pracy Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 25 czerwca 2007 r. z późn. zm.
6. Innych zarządzeń wewnętrznych regulujących funkcjonowanie jednostki.

III. CELE DOMU.

1. Głównym celem Domu jest:

- a) udzielenie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- b) udzielenie pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- c) zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej oraz integracji społecznej.

ŚDS świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

2. Celami szczegółowymi Domu są:

- a) poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- b) zapewnienie uczestnikom opieki wychowawczej poprzez wdrażanie nawyków higienicznych, dbałości o wygląd zewnętrzny, nawyków z dziedziny życia codziennego i regularnego trybu życia,
- c) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- d) rehabilitacja ruchowa, sport i turystyka dostosowana do możliwości psycho- motorycznych uczestników,
- e) poradnictwo psychologiczne, socjalne, prawne,
- f) wspomaganie rodzin uczestników, poradnictwo wychowawcze i życiowe, wsparcie psychologiczne,
- g) organizowanie i spędzanie czasu wolnego,
- h) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- i) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (dla osób, które mogą i chcą je podjąć),
- j) pomoc w gospodarowaniu własnymi środkami finansowymi,
- k) usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- l) podnoszenie kompetencji w zakresie umiejętności społecznych,
- m) usprawnianie komunikacji z otoczeniem, poprawa umiejętności współżycia i współpracy z innymi ludźmi,
- n) kształtowanie charakteru, pożądanых postaw i zachowań akceptowanych społecznie,

- o) dążenie do pełnej integracji osób niepełnosprawnych poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej,
- p) udzielanie kompleksowej pomocy przy rozwiązywaniu spraw i problemów.

IV. FORMY REALIZACJI CELÓW.

Cele te są realizowane poprzez:

1. Trening umiejętności społecznych obejmujący:
 - a) umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań,
 - b) kształtowanie nawyków celowej aktywności,
 - c) prowadzenie treningów zachowań społecznych.
2. Trening funkcjonowania w codziennym życiu w tym:
 - a) trening dbałości o wygląd zewnętrzny,
 - b) trening nauki higieny,
 - c) trening kulinarny,
 - d) trening umiejętności praktycznych,
 - e) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.
3. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów w tym:
 - a) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi,
 - b) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z sąsiadami, innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej,
 - c) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika w urzędach, instytucjach kultury itp.
4. Trening spędzania czasu wolnego w tym:
 - a) rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem,
 - b) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych.
5. Poradnictwo psychologiczne.
6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.
7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.
8. Niezbędna opieka.
9. Terapia ruchowa w tym:

- a) zajęcia sportowe i rehabilitacyjne,
- b) turystyka i rekreacja.

10. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w WTZ lub podjęcia zatrudnienia.

11. Spożywanie gorącego posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego.

V. UCZESTNICZY DOMU.

Uczestnikami ŚDS mogą być osoby z zaburzeniami psychicznymi w tym:

- a) osoby przewlekłe psychicznie chore,
- b) osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,
- c) osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Ze względu na to, że Dom obejmuje wsparciem wszystkie kategorie osób, Dom jest ośrodkiem wsparcia typu: A, B, C.

VI. ORGANIZACJA DOMU, ZASADY KIEROWANIA.

Dom jest usytuowany w jednym budynku. Liczba miejsc w Domu nie może być mniejsza niż 15 i większa niż 60. Obecnie Dom przeznaczony jest dla 33 uczestników, w tym 32 osoby pochodzą z terenu Gminy Dukla, 1 osoba jest mieszkańcem gminy ościennej.

Kierowanie do Domu odbywa się w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Dyrektora MOPS w Dukli. Wniosek o skierowanie składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie, dołączając zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach Domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada.

W przypadku osób, które po raz pierwszy wystąpiły o skierowanie do Domu, decyzję kierującą wydaje się na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące. W tym czasie zespół wspierająco-aktywizujący dokonuje oceny

możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji. Po dokonaniu oceny oraz przygotowaniu indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego osobę kieruje się do Domu na czas określony, uzgodniony z Dyrektorem Domu, niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego. Okres, na jaki osoba została skierowana do Domu może zostać w uzasadnionych przypadkach przedłużony. Termin przyjęcia do Domu ustala Dyrektor Domu w porozumieniu z osobą kierowaną lub jej opiekunem. Indywidualne plany postępowania wspierająco- aktywizującego są omawiane przez zespół wspierająco- aktywizujący co najmniej raz na pół roku. Zespół dokonuje wówczas oceny osiągniętych rezultatów lub w razie potrzeby modyfikuje plan.

Dom umożliwia uczestnikom dowóz do Ośrodka i z powrotem w ramach posiadanych środków finansowych i możliwości organizacyjnych. Służy do tego samochód zakupiony w 2015 r. dzięki pomocy PFRON. Samochód jest także wykorzystywany podczas dojazdów uczestników do lekarzy i na wyjazdy integracyjne uczestników.

VII. ŚWIADCZONE USŁUGI ZE WZGLĘDU NA TYP DOMU A.

Usługi w Domu są świadczone w formie zajęć indywidualnych lub grupowych. Uczestnicy Domu są podzieleni na 3 grupy. Podziału dokonano na podstawie analizy dokumentacji medycznej, orzeczeń o niepełnosprawności lub orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, wyników badań psychologicznych, informacji uzyskanych z indywidualnych wywiadów z uczestnikami i ich rodzinami oraz obserwacji funkcjonowania w Ośrodku.

Do I grupy zaliczono osoby, u których głównym zaburzeniem jest przewlekła choroba psychiczna. Obecnie w Ośrodku przebywa 5 takich osób i wszystkie mają zdiagnozowaną schizofrenię paranoidalną. Poziom intelektualny u tych osób mieści się w granicach normy lub jest poniżej normy, ale wynika to ze skutków choroby, farmakoterapii oraz zaniedbań środowiskowych.

Dla I grupy tj. typ A proponujemy w szczególności następujące formy działania:

1. Trening umiejętności społecznych obejmujący:
 - a) umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań,
 - b) kształtowanie nawyków celowej aktywności,
 - c) prowadzenie treningów zachowań społecznych.
2. Trening funkcjonowania w codziennym życiu obejmujący:
 - a) trening dbałości o wygląd zewnętrzny w tym:

- nauka i podtrzymywanie umiejętności dbania o czysty i estetyczny wygląd,
 - nauka doboru odpowiedniego stroju do pory roku, okazji itp.,
 - dbanie o czystość odzieży i obuwia,
 - dobór odpowiednich środków higieny osobistej, środków czystości, kosmetyków;
- b) trening nauki higieny w tym:
- wyrabianie i podtrzymywanie nawyku samodzielnego dbania o higienę,
 - nauka utrzymywania w czystości swojego stanowiska pracy;
- c) trening kulinarny w tym:
- przygotowywanie posiłków,
 - nakrywanie do stołu,
 - poznawanie zasad prawidłowego odżywiania,
 - poznawanie zasad przechowywania żywności,
 - obsługa sprzętu AGD;
- d) trening umiejętności praktycznych w tym:
- pranie,
 - sprzątanie,
 - zmywanie,
 - prasowanie i układanie odzieży,
 - szycie, haftowanie, szydełkowanie,
 - prace remontowo-malarskie,
 - prace ogrodowe,
 - proste prace stolarskie,
 - nauka lub podtrzymywanie orientacji w terenie, bezpiecznego poruszania się po mieście,
 - nauka umiejętności sięgania do nowych źródeł informacji, gromadzenia ich i przetwarzania;
- e) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi w tym:
- gospodarowanie pieniędzmi,
 - dokonywanie zakupów,
 - planowanie budżetu,
 - poznawanie zasad funkcjonowania instytucji finansowych na rynku oraz konsekwencji zaciągania zobowiązań.

3. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- a) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi w tym:
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych,
 - aktywność i odpowiedzialność,

- motywowanie do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości i umiejętności,
 - przyjmowanie odpowiedzialności za swoje działania;
- b) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z sąsiadami, innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej w tym:
- kształcenie umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie na zasadach otwartości, partnerstwa, wzajemności,
 - poznawanie i przestrzeganie norm i zasad funkcjonowania w grupie;
- c) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika w urzędach, instytucjach kultury w tym:
- rozwijanie umiejętności pełnienia ról społecznych,
 - rozwijanie możliwości korzystania z różnych ofert wyspecjalizowanych instytucji publicznych,
 - próby rozwiązywania problemów społecznych i osobistych, konfliktów.

4. Trening spędzania czasu wolnego:

- a) rozwijanie zainteresowań lekturą czasopism i książek,
- b) rozwijanie zainteresowań audycjami radiowymi i telewizyjnymi, filmem,
- c) rozwijanie zainteresowań internetem,
- d) podtrzymywanie i rozwijanie własnych uzdolnień, zainteresowań,
- e) wyjścia lub wyjazdy do kina, muzeum, na wystawy, zawody itp.,
- f) organizacja spotkań okolicznościowych, integracyjnych, zabaw, konkursów,
- g) praca w Samorządzie ŚDS,
- h) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, konkursach, przeglądach organizowanych przez różne placówki i instytucje.

5. Poradnictwo psychologiczne:

- a) indywidualne zajęcia z psychologiem,
- b) udział w terapii grupowej i rodzinnej,
- c) psychoterapia,
- d) badania psychologiczne, opinie i diagnozy,
- e) mediacje w sytuacjach konfliktowych,
- f) wsparcie w sytuacjach kryzysowych.

6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych:

- a) wyjścia do różnych urzędów,
- b) pomoc w pisaniu pism urzędowych, wypełnianiu wniosków, druków, przelewów,

c) wyjaśnianie treści pism urzędowych.

7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych:

- a) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza,
- b) pomoc w zakupie leków,
- c) pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- d) farmakoterapia,
- e) nauka rozpoznawania i nazywania symptomów choroby.

8. Terapia ruchowa:

- a) zajęcia sportowe:
 - gimnastyka indywidualna i grupowa,
 - gry sportowe,
 - ćwiczenia na sprzęcie sportowym,
- b) turystyka i rekreacja:
 - wyjścia i wycieczki dydaktyczno- krajoznawcze,
 - ćwiczenia relaksacyjne,
 - zabawy ruchowe na świeżym powietrzu,
 - pikniki,
 - gry i zabawy świetlicowe,
- c) ćwiczenia rehabilitacyjne.

9. Formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w WTZ lub podjęcia zatrudnienia:

- a) nauka pisania listów motywacyjnych, życiorysu, podań o pracę,
- b) nauka prowadzenia rozmowy z przyszłym pracodawcą,
- c) szukanie odpowiednich ofert pracy,
- d) terapia zajęciowa pod kątem podtrzymywania umiejętności zawodowych, bądź nabywania nowych,
- e) zapoznanie się z pracą WTZ-ów i ZAZ-ów,
- f) opanowanie nawyków niezbędnych w pracy zawodowej- punktualność, systematyczność, odpowiedzialność,
- g) poszerzenie wiadomości na temat aktualnego rynku pracy oraz dostępnych ofert.

10. Niezbędna opieka podczas wyjść indywidualnych lub grupowych:

- a) opieka podczas wyjść osób ubezwłasnowolnionych lub będących w złej kondycji psycho- fizycznej,
- b) opieka podczas zabiegów lekarskich, wizyt,
- c) opieka podczas dowozu,
- d) opieka podczas wyjść i wyjazdów grupowych.

11. Poradnictwo socjalne, prawne, prozdrowotne.
12. Zapewnienie spożycia gorącego posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego.

Usługi w Domu są świadczone:

- w formie zajęć zespołowych np. treningi praktyczne, kulinarne, terapia ruchowa, spędzanie czasu wolnego, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, treningi umiejętności społecznych;
- w formie zajęć indywidualnych np. poradnictwo w różnych wymiarach, psychoterapia, trening higieniczny, dbałości o wygląd zewnętrzny, wyjścia lub wyjazdy do lekarzy, gimnastyka indywidualna, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, treningi praktyczne w miarę potrzeb, zajęcia edukacyjne, pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów osobistych, rozmowy indywidualne i interwencyjne.

VIII. METODY PRACY.

Realizacja celów i zadań poprzez proponowane formy odbywać się będzie dla osób przewlekle psychicznie chorych indywidualnie i grupowo. Zastosujemy następujące metody pracy:

- metody oparte na praktycznej działalności uczestników,
- metody sytuacyjne,
- wykład,
- dyskusja,
- instruktaż,
- praca z tekstem,
- socjodrama, inscenizacja, psychodrama,
- pogadanka,
- socjoterapia,
- ergoterapia,
- arteterapia,
- rozmowy indywidualne.

IX. ZAPLECZE LOKALOWE.

Budynek, w którym świadczone są usługi spełnia następujące warunki:

- a) jest usytuowany w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestnikom, tj. jest oddalony od drogi powiatowej ok. 50 m, otoczony 69 a ogrodem, budynek jest ogrodzony, posiada 2 bramy wjazdowe, 2 małe bramki wejściowe, chodnik, plac przed budynkiem i droga dojazdowa są wyasfaltowane,

- b) powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi ok. 13 m²,
- c) budynek jest pozbawiony barier architektonicznych,
- d) jest wyposażony w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym,
- e) znajdują się w nim pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzenia w nim zajęć:
 - sala ogólna umożliwiająca spotkanie się uczestników i ich rodzin,
 - 5 pomieszczeń wielofunkcyjnych do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnych, między innymi w formie treningów,
 - pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, logopedycznego,
 - pokój wyciszeni,
 - wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej,
 - jadalnia, pełniąca ponadto funkcję sali aktywizacji i terapii,
 - 3 łazienki wyposażone w natryski, w tym jedna dla personelu,
 - 5 toalet, w tym jedna dla personelu,
 - gabinet pielęgniarki,
 - pokój socjalny,
 - pralnia i pomieszczenia magazynowe.

Ośrodek jest wyposażony w sprzęty odpowiednie do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących:

- a) sprzęt do treningu samoobsługi i zaradności życiowej, w tym w pralkę automatyczną, żelazka, deskę do prasowania, suszarkę do ubrań, suszarkę do włosów, urządzenia do obróbki drewna, wiertarki, szlifierki, wyrzynarki, kosę elektryczną, kosiarkę, sprzęt AGD,
- b) sprzęt sportowo-rekreacyjny,
- c) sprzęt komputerowy i muzyczny, TV-audio- video,
- d) inne przedmioty, urządzenia, narzędzia potrzebne do codziennego funkcjonowania.

X. KADRA ŚDS.

Podczas wykonywania swoich zadań pracownicy Domu starają się dbać o wysoką jakość świadczonych usług i jak najwyższą ich skuteczność, kierować się zasadą dobra uczestników i ich rodzin oraz poszanowania ich godności i prawa do samostanowienia. W przypadkach, gdy interes uczestnika różni się od interesu rodziny, należy różnymi metodami i środkami próbować

doprowadzić do jak najbardziej optymalnego i ugodowego rozwiązania problemów przez uczestnika.

Pracownicy Ośrodka mają obowiązek na bieżąco i rzetelnie dokumentować swoją pracę oraz zachowywać w tajemnicy informacje dotyczące uczestników uzyskane w toku czynności zawodowych. W Domu prowadzona jest dokumentacja indywidualna każdego uczestnika oraz dokumentacja zbiorcza.

W celu realizacji zadań Ośrodek zatrudnia na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony następujące osoby:

- dyrektor - 1 etat;
- instruktor terapii – 1 etat;
- terapeuta – 3 etaty;
- pielęgniarka – 1 etat;
- opiekunka – ½ etatu;
- psycholog – ½ etatu.

Osoby te tworzą zespół wspierająco- aktywizujący. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu, biorąc pod uwagę typ Domu A, B, C i liczbę uczestników, wynosi 7 etatów, przy wymogu minimalnym 6,31 etatu.

Ponadto ŚDS zatrudnia inne osoby na stanowiskach urzędniczych (gł. księgowy) lub obsługi. Dopuszcza się także zatrudnianie w Ośrodku innych osób na umowy terminowe, zastępstwa, w ramach współpracy z PUP, a także pracę wolontariuszy, studentów, praktykantów.

XI. WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I ŚRODOWISKIEM LOKALNYM.

Środowiskowy Dom Samopomocy, jako ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ma za zadanie zapewniać wsparcie wszystkim potrzebującym. Wsparcie takie można uznać za uwieńczone sukcesem jeśli spowoduje samodzielne (na miarę możliwości uczestnika) funkcjonowanie osoby w jej naturalnym środowisku społecznym. Pobyt osoby w Ośrodku powinien być terminowy i po zrealizowaniu z nią indywidualnego planu wspierająco- aktywizującego, zakończony powrotem do środowiska rodzinnego i w miarę samodzielnego w nim funkcjonowania lub przejścia kolejno do Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej, czy nawet uzyskania zatrudnienia. Jednakże ze względu na różnorodność chorób, głębokość upośledzenia, proces usamodzielnienia może trwać długo. Dlatego trzeba dążyć do tego, aby każdy uczestnik Domu mógł mieć poczucie akceptacji przez najbliższe otoczenie, czyli by był w stanie uznać świat wokół siebie za przyjazny i tak samo odnosić się do swojego otoczenia. Praca z uczestnikiem to także praca z najbliższą rodziną, otoczeniem, to zmiana negatywnych postaw, nastawienia, to dążenie do doprowadzenia do takiego stanu, aby uczestnik nie

był postrzegany przez swoich najbliższych jako ciężar, przedmiot ciągłej opieki i przeszkoda życiowa.

Dążąc do jak największego usamodzielnienia uczestników i ich integracji społecznej należy współpracować z różnymi instytucjami, które w szerokim sensie zajmują się pomocą osobom niepełnosprawnym, z poradniami zdrowia, w tym PZP, instytucjami kultury, oświaty, Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i innymi podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej.

XII. EFEKTY PRACY DOMU.

Zakłada się, że efektem funkcjonowania Domu będzie znaczne obniżenie częstotliwości hospitalizacji w szpitalach psychiatrycznych i zmniejszenie konieczności umieszczania osób z zaburzeniami psychicznymi w domach pomocy społecznej, uczestnicy w znaczny sposób poprawią swoje możliwości funkcjonowania w rodzinie, w społeczności lokalnej. Nabędą wiele umiejętności wcześniej nieznanymi, czy to z powodu braku opieki, czy wręcz odwrotnie – z powodu nadopiekuńczości rodziny.

**PROGRAM DZIAŁALNOŚCI
ŚRODOWISKOWEGO DOMU
SAMOPOMOCY W CERGOWEJ
DLA OSÓB UPOŚLEDZONYCH
UMYSŁOWO – TYP B**

I. WSTĘP.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Dom jest elementem realizowanej w Gminie strategii zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi oparcia społecznego pozwalającego im na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych.

Dom został utworzony na mocy Uchwały Nr XLII/247/05 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 27 października 2005 r. Jest jednostką organizacyjną Gminy Dukla.

Powierzchnia Gminy wynosi 235, 14 km² i zamieszkiwana jest przez ok. 14 780 mieszkańców. W skład Gminy wchodzi miasto Dukla i 21 wsi. Jak wynika z danych uzyskanych z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych około 18% ludności Gminy to osoby niepełnosprawne.

Biorąc pod uwagę dużą liczbę miejscowości w Gminie, rozległość terenu oraz duży procent osób niepełnosprawnych w 2005 r. utworzono w budynku po byłym PGR Środowiskowy Dom Samopomocy w Cergowej. Dom miał być środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osób z zaburzeniami psychicznymi w ich środowisku.

Uczestnikami Domu są 33 osoby dorosłe, w wieku od 26 – 74 lat, średnia wieku to 47 lat, w 94 % zamieszkałe na wsi, 1/3 z nich nie posiada żadnego wykształcenia, większość nie uczestniczyła w żadnych formach rehabilitacji społecznej, część z nich jest zaniedbana pod różnymi względami. Tylko 7 z nich kiedykolwiek pracowało.

Uczestnicy pochodzą ze wsi oddalonych o kilkanaście kilometrów od Ośrodka, gdzie zarówno stan połączeń komunikacyjnych, jak i stan dróg jest niezadowolający. Dlatego większość z nich jest dowożona do Ośrodka i z powrotem. Uczestnicy ŚDS pochodzą z 13 miejscowości w Gminie Dukla oraz z 1 miejscowości położonej w sąsiedniej gminie Chorkówka.

II. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁANIA.

Dom działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769).
2. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586 z późn. zm.).

3. Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 10 listopada 2015 r.
4. Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 4 stycznia 2016 r.
5. Regulaminu pracy Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 25 czerwca 2007 r. z późn. zm.
6. Innych zarządzeń wewnętrznych regulujących funkcjonowanie jednostki.

III. CELE DOMU.

1. Głównym celem Domu jest:
 - a) udzielenie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi,
 - b) udzielenie pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
 - c) zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej oraz integracji społecznej.

ŚDS świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

2. Celami szczegółowymi Domu są:
 - a) poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
 - b) zapewnienie uczestnikom opieki wychowawczej poprzez wdrażanie nawyków higienicznych, dbałości o wygląd zewnętrzny, nawyków z dziedziny życia codziennego i regularnego trybu życia,
 - c) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
 - d) rehabilitacja ruchowa, sport i turystyka dostosowana do możliwości psycho- motorycznych uczestników,
 - e) poradnictwo psychologiczne, socjalne, prawne,
 - f) wspomaganie rodzin uczestników, poradnictwo wychowawcze i życiowe, wsparcie psychologiczne,
 - g) organizowanie i spędzanie czasu wolnego,
 - h) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
 - i) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (dla osób, które mogą i chcą je podjąć),
 - j) pomoc w gospodarowaniu własnymi środkami finansowymi,
 - k) usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
 - l) podnoszenie kompetencji w zakresie umiejętności społecznych,
 - m) usprawnianie komunikacji z otoczeniem, poprawa umiejętności współżycia i współpracy z innymi ludźmi,
 - n) kształtowanie charakteru, pożądanych postaw i zachowań akceptowanych społecznie,

- o) dążenie do pełnej integracji osób niepełnosprawnych poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej,
- p) udzielanie kompleksowej pomocy przy rozwiązywaniu spraw i problemów.

IV.FORMY REALIZACJI CELÓW.

Cele te są realizowane poprzez:

1. Trening umiejętności społecznych obejmujący:
 - a) umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań,
 - b) kształtowanie nawyków celowej aktywności,
 - c) prowadzenie treningów zachowań społecznych.
2. Trening funkcjonowania w codziennym życiu w tym:
 - a) trening dbałości o wygląd zewnętrzny,
 - b) trening nauki higieny,
 - c) trening kulinarny,
 - d) trening umiejętności praktycznych,
 - e) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.
3. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów w tym:
 - a) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi,
 - b) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z sąsiadami, innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej,
 - c) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika w urzędach, instytucjach kultury itp.
4. Trening spędzania czasu wolnego w tym:
 - a) rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem,
 - b) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych.
5. Poradnictwo psychologiczne.
6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.
7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.
8. Niezbędna opieka.
9. Terapia ruchowa w tym:

- a) zajęcia sportowe i rehabilitacyjne,
- b) turystyka i rekreacja.

10. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w WTZ lub podjęcia zatrudnienia.

11. Spożywanie gorącego posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego.

V. UCZESTNICZY DOMU.

Uczestnikami ŚDS mogą być osoby z zaburzeniami psychicznymi w tym:

- a) osoby przewlekłe psychicznie chore,
- b) osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,
- c) osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Ze względu na to, że Dom obejmuje wsparciem wszystkie kategorie osób, Dom jest ośrodkiem wsparcia typu: A, B, C.

VI. ORGANIZACJA DOMU, ZASADY KIEROWANIA.

Dom jest usytuowany w jednym budynku. Liczba miejsc w Domu nie może być mniejsza niż 15 i większa niż 60. Obecnie Dom przeznaczony jest dla 33 uczestników, w tym 32 osoby pochodzą z terenu Gminy Dukla, 1 osoba jest mieszkańcem gminy ościennej.

Kierowanie do Domu odbywa się w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Dyrektora MOPS w Dukli. Wniosek o skierowanie składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie, dołączając zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach Domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada.

W przypadku osób, które po raz pierwszy wystąpiły o skierowanie do Domu, decyzję kierującą wydaje się na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące. W tym czasie zespół wspierająco-aktywizujący dokonuje oceny

możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji. Po dokonaniu oceny oraz przygotowaniu indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego osobę kieruje się do Domu na czas określony, uzgodniony z Dyrektorem Domu, niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego. Okres, na jaki osoba została skierowana do Domu może zostać w uzasadnionych przypadkach przedłużony. Termin przyjęcia do Domu ustala Dyrektor Domu w porozumieniu z osobą kierowaną lub jej opiekunem. Indywidualne plany postępowania wspierająco- aktywizującego są omawiane przez zespół wspierająco- aktywizujący co najmniej raz na pół roku. Zespół dokonuje wówczas oceny osiągniętych rezultatów lub w razie potrzeby modyfikuje plan.

Dom umożliwia uczestnikom dowóz do Ośrodka i z powrotem w ramach posiadanych środków finansowych i możliwości organizacyjnych. Służy do tego samochód zakupiony w 2015 r. dzięki pomocy PFRON. Samochód jest także wykorzystywany podczas dojazdów uczestników do lekarzy i na wyjazdy integracyjne uczestników.

VII. ŚWIADCZONE USŁUGI ZE WZGLĘDU NA TYP DOMU B.

Usługi w Domu są świadczone w formie zajęć indywidualnych lub grupowych. Uczestnicy Domu są podzieleni na 3 grupy. Podziału dokonano na podstawie analizy dokumentacji medycznej, orzeczeń o niepełnosprawności lub orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, wyników badań psychologicznych oraz informacji uzyskanych z indywidualnych wywiadów z uczestnikami i ich rodzinami.

Do II grupy zaliczono osoby o różnym stopniu upośledzenia umysłowego: lekkim, umiarkowanym i znacznym.

Osoby z upośledzeniem lekkim, których obecnie mamy w Ośrodku 6, wykazują również inne zaburzenia: psychiczne, neurologiczne oraz sprzężone deficyty narządów zmysłów i mowy.

Osoby z upośledzeniem umiarkowanym, których obecnie mamy w Ośrodku 8, wykazują również inne zaburzenia: psychiczne, neurologiczne oraz zaburzenia rozwoju mowy.

Osób z upośledzeniem w stopniu znacznym jest 8, w tym 2 osoby z Zespołem Downa. U tych osób występują też inne zaburzenia: neurologiczne, mowy i słuchu oraz narządów ruchu.

Dla II grupy tj. typ B proponujemy następujące formy działania:

1. Trening umiejętności społecznych obejmujący:
 - a) umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań,

- b) kształtowanie nawyków celowej aktywności,
- c) prowadzenie treningów zachowań społecznych.

2. Trening funkcjonowania w codziennym życiu obejmujący:

- a) trening dbałości o wygląd zewnętrzny w tym:
 - nauka i podtrzymywanie umiejętności dbania o czysty i estetyczny wygląd,
 - nauka doboru odpowiedniego stroju do pory roku, temperatury, okazji itp.,
 - nauka samodzielnego ubierania się, zapinania guzików, suwaka, sznurowania obuwia,
 - nauka samodzielnego golenia, czesania, obcinania paznokci,
 - dbanie o czystość odzieży i obuwia,
 - dobór odpowiednich środków higieny osobistej, środków czystości, kosmetyków;
- b) trening nauki higieny w tym:
 - mycie ciała, głowy, rąk, paznokci, zębów,
 - higiena osobista,
 - nauka korzystania z podstawowych urządzeń w toalecie,
 - wyrabianie nawyku samodzielnego dbania o higienę;
- c) trening kulinarny w tym:
 - przygotowywanie kanapek, prostych napojów i dań,
 - nakrywanie do stołu,
 - nauka kulturalnego zachowywania się przy stole,
 - nauka posługiwania się sztucami;
- d) trening umiejętności praktycznych w tym:
 - pranie,
 - sprzątanie,
 - zmywanie,
 - prasowanie i układanie odzieży,
 - prace remontowo-malarskie,
 - prace ogrodowe,
 - szycie, haftowanie, szydełkowanie,
 - proste prace stolarskie;
- e) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi dla osób z lekkim lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które dysponują środkami finansowymi i same prowadzą gospodarstwo domowe :
 - nauka operowania pieniędzmi, rozpoznawania nominałów i wartości pieniądza,
 - orientacja w cenach,

- planowanie wydatków,
- nauka robienia listy zakupów,
- dokonywanie zakupów, odnajdywanie poszczególnych produktów w sklepie, sprawdzanie ich ceny, wagi, terminu ważności, rozmiaru itp.,
- pomoc uczestnikom w poznawaniu zasad funkcjonowania instytucji finansowych na rynku oraz konsekwencji zaciągania zobowiązań.

3. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- a) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi w tym:
 - nauka słuchania, zadawania pytań, odmawiania, dyskusowania, radzenia sobie z uczuciami,
 - nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych,
 - motywowanie do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości i umiejętności;
- b) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z sąsiadami, innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej w tym:
 - poznawanie form i norm grzecznościowych,
 - poznawanie zasad nawiązywania i podtrzymywania rozmowy,
 - nauka przestrzegania norm i zasad funkcjonowania w grupie,
 - nauka adekwatnego zachowania w różnych sytuacjach;
- c) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika w urzędach, instytucjach kultury w tym:
 - rozwijanie umiejętności pełnienia ról społecznych,
 - rozwijanie możliwości korzystania z różnych ofert wyspecjalizowanych instytucji publicznych,
 - próby rozwiązywania problemów społecznych i osobistych, konfliktów.

4. Trening spędzania czasu wolnego:

- a) rozwijanie zainteresowań lekturą czasopism i książek,
- b) rozwijanie zainteresowań audycjami radiowymi i telewizyjnymi,
- c) rozwijanie zainteresowań internetem,
- d) podtrzymywanie i rozwijanie własnych uzdolnień, zainteresowań,
- e) wyjścia lub wyjazdy do kina, muzeum, na wystawy, zawody itp.,
- f) organizacja spotkań okolicznościowych, integracyjnych, zabaw, konkursów,
- g) praca w Samorządzie ŚDS,

h) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, konkursach, przeglądach organizowanych przez różne placówki i instytucje.

5. Poradnictwo psychologiczne:

- a) indywidualne zajęcia z psychologiem,
- b) udział w terapii grupowej i rodzinnej,
- c) psychoterapia.

6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych:

- a) wyjścia do różnych urzędów,
- b) pomoc w pisaniu i wyjaśnianiu pism urzędowych, druków, wniosków itp.

7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych:

- a) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza,
- b) pomoc w zakupie leków,
- c) farmakoterapia,
- d) pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- e) edukacja prozdrowotna.

8. Terapia ruchowa:

- a) zajęcia sportowe:
 - gimnastyka indywidualna i grupowa,
 - gry sportowe,
 - ćwiczenia na sprzęcie sportowym,
- b) turystyka i rekreacja:
 - wyjścia i wycieczki dydaktyczno- krajoznawcze,
 - ćwiczenia relaksacyjne,
 - zabawy ruchowe na świeżym powietrzu,
 - pikniki,
 - gry i zabawy świetlicowe,
- c) ćwiczenia rehabilitacyjne.

9. Zajęcia edukacyjne:

- a) nauka, rozwijanie lub podtrzymywanie umiejętności czytania, pisania i liczenia w podstawowym zakresie,
- b) usprawnianie procesu myślenia,
- c) rozwijanie indywidualnych zainteresowań,
- d) wzbogacanie wiedzy o otaczającym świecie.

10. Formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w WTZ lub podjęcia zatrudnienia:

- a) terapia zajęciowa pod kątem podtrzymywania umiejętności zawodowych, bądź nabywania nowych;
- b) zapoznanie się z zasadami funkcjonowania WTZ.

11. Niezbędna opieka :

- a) opieka podczas wyjść i wyjazdów indywidualnych i grupowych,
- b) opieka podczas dowozu.

12. Zapewnienie spożycia gorącego posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego.

Usługi w Domu są świadczone:

- w formie zajęć zespołowych np. treningi praktyczne, kulinarne, terapia ruchowa, spędzanie czasu wolnego, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, treningi umiejętności społecznych;
- w formie zajęć indywidualnych np. poradnictwo w różnych wymiarach, psychoterapia, trening higieniczny, dbałości o wygląd zewnętrzny, wyjścia lub wyjazdy do lekarzy, gimnastyka indywidualna, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, treningi praktyczne w miarę potrzeb, zajęcia edukacyjne, pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów osobistych, rozmowy indywidualne i interwencyjne.

W tej grupie osób dla uczestników ze znacznym upośledzeniem umysłowym, które są ubezwłasnowolnione, proponujemy w głównej mierze treningi z samoobsługi i czynności dnia codziennego, rehabilitację, turystykę i rekreację, organizację czasu wolnego, niezbędną pomoc i opiekę.

VIII. METODY PRACY.

Realizacja celów i zadań poprzez proponowane formy odbywać się będzie dla osób upośledzonych umysłowo indywidualnie i grupowo. Zastosujemy następujące metody pracy:

- metody oparte na praktycznej działalności uczestników,
- metody sytuacyjne,
- wykład,
- dyskusja,
- praca z tekstem,
- socjodrama, inscenizacja, psychodrama,
- pogadanka,
- socjoterapia,
- ergoterapia,
- arteterapia,
- rozmowy indywidualne,

- metody kontaktów społecznych,
- obserwacja,
- pokaz.

IX. ZAPLECZE LOKALOWE.

Budynek, w którym świadczone są usługi spełnia następujące warunki:

- a) jest usytuowany w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestnikom, tj. jest oddalony od drogi powiatowej ok. 50 m, otoczony 69 a ogrodem, budynek jest ogrodzony, posiada 2 bramy wjazdowe, 2 małe bramki wejściowe, chodnik, plac przed budynkiem i droga dojazdowa są wyasfaltowane,
- b) powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi ok. 13 m²,
- c) budynek jest pozbawiony barier architektonicznych,
- d) jest wyposażony w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym,
- e) znajdują się w nim pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzenia w nim zajęć:
 - sala ogólna umożliwiająca spotkanie się uczestników i ich rodzin,
 - 5 pomieszczeń wielofunkcyjnych do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnych, między innymi w formie treningów,
 - pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, logopedycznego,
 - pokój wyciszeni,
 - wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej,
 - jadalnia, pełniąca ponadto funkcję sali aktywizacji i terapii,
 - 3 łazienki wyposażone w natryski, w tym jedna dla personelu,
 - 5 toalet, w tym jedna dla personelu,
 - gabinet pielęgniarki,
 - pokój socjalny,
 - pralnia i pomieszczenia magazynowe.

Ośrodek jest wyposażony w sprzęty odpowiednie do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących:

- a) sprzęt do treningu samoobsługi i zaradności życiowej, w tym w pralkę automatyczną, żelazka, deskę do prasowania, suszarkę do ubrań, suszarkę do włosów, urządzenia do obróbki drewna, wiertarki, szlifierki, wyrzynarki, kosę elektryczną, kosiarkę, sprzęt AGD,
- b) sprzęt sportowo-rekreacyjny,

- c) sprzęt komputerowy i muzyczny, TV-audio- video,
- d) inne przedmioty, urządzenia, narzędzia potrzebne do codziennego funkcjonowania.

X. KADRA ŚDS.

Podczas wykonywania swoich zadań pracownicy Domu starają się dbać o wysoką jakość świadczonych usług i jak najwyższą ich skuteczność, kierować się zasadą dobra uczestników i ich rodzin oraz poszanowania ich godności i prawa do samostanowienia. W przypadkach, gdy interes uczestnika różni się od interesu rodziny, należy różnymi metodami i środkami próbować doprowadzić do jak najbardziej optymalnego i ugodowego rozwiązania problemów przez uczestnika.

Pracownicy Ośrodka mają obowiązek na bieżąco i rzetelnie dokumentować swoją pracę oraz zachowywać w tajemnicy informacje dotyczące uczestników uzyskane w toku czynności zawodowych. W Domu prowadzona jest dokumentacja indywidualna każdego uczestnika oraz dokumentacja zbiorcza.

W celu realizacji zadań Ośrodek zatrudnia na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony następujące osoby:

- dyrektor - 1 etat;
- instruktor terapii – 1 etat;
- terapeuta – 3 etaty;
- pielęgniarka – 1 etat;
- opiekunka – ½ etatu;
- psycholog – ½ etatu.

Osoby te tworzą zespół wspierająco- aktywizujący. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu, biorąc pod uwagę typ Domu A, B, C i liczbę uczestników, wynosi 7 etatów, przy wymogu minimalnym 6,31 etatu.

Ponadto ŚDS zatrudnia inne osoby na stanowiskach urzędniczych (gł. księgowy) lub obsługi. Dopuszcza się także zatrudnianie w Ośrodku innych osób na umowy terminowe, zastępstwa, w ramach współpracy z PUP, a także pracę wolontariuszy, studentów, praktykantów.

XI. WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I ŚRODOWISKIEM LOKALNYM.

Środowiskowy Dom Samopomocy, jako ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ma za zadanie zapewniać wsparcie wszystkim potrzebującym. Wsparcie takie można uznać za uwieńczone sukcesem jeśli spowoduje samodzielne (na miarę możliwości uczestnika) funkcjonowanie osoby w jej naturalnym środowisku społecznym. Pobyt osoby w Ośrodku powinien być terminowy i po zrealizowaniu z nią indywidualnego planu

wspierająco- aktywizującego, zakończony powrotem do środowiska rodzinnego i w miarę samodzielnego w nim funkcjonowania lub przejścia kolejno do Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej, czy nawet uzyskania zatrudnienia. Jednakże ze względu na różnorodność chorób, głębokość upośledzenia, proces usamodzielnienia może trwać długo. Dlatego trzeba dążyć do tego, aby każdy uczestnik Domu mógł mieć poczucie akceptacji przez najbliższe otoczenie, czyli by był w stanie uznać świat wokół siebie za przyjazny i tak samo odnosić się do swojego otoczenia. Praca z uczestnikiem to także praca z najbliższą rodziną, otoczeniem, to zmiana negatywnych postaw, nastawienia, to dążenie do doprowadzenia do takiego stanu, aby uczestnik nie był postrzegany przez swoich najbliższych jako ciężar, przedmiot ciągłej opieki i przeszkoda życiowa.

Dążąc do jak największego usamodzielnienia uczestników i ich integracji społecznej należy współpracować z różnymi instytucjami, które w szerokim sensie zajmują się pomocą osobom niepełnosprawnym, z poradniami zdrowia, w tym PZP, instytucjami kultury, oświaty, Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i innymi podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej.

XII. EFEKTY PRACY DOMU.

Zakłada się, że efektem funkcjonowania Domu będzie znaczne obniżenie częstotliwości hospitalizacji w szpitalach psychiatrycznych i zmniejszenie konieczności umieszczania osób z zaburzeniami psychicznymi w domach pomocy społecznej, uczestnicy w znaczny sposób poprawią swoje możliwości funkcjonowania w rodzinie, w społeczności lokalnej. Nabędą wiele umiejętności wcześniej nieznanych, czy to z powodu braku opieki, czy wręcz odwrotnie – z powodu nadopiekuńczości rodziny.

**PROGRAM DZIAŁALNOŚCI
ŚRODOWISKOWEGO DOMU
SAMOPOMOCY W CERGOWEJ
DLA OSÓB WYKAZUJĄCYCH INNE
PRZEWLEKŁE ZABURZENIA
CZYNNOŚCI PSYCHICZNYCH
– TYP C**

I. WSTĘP.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Dom jest elementem realizowanej w Gminie strategii zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi oparcia społecznego pozwalającego im na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych.

Dom został utworzony na mocy Uchwały Nr XLII/247/05 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 27 października 2005 r. Jest jednostką organizacyjną Gminy Dukla.

Powierzchnia Gminy wynosi 235, 14 km² i zamieszkiwana jest przez ok. 14 780 mieszkańców. W skład Gminy wchodzi miasto Dukla i 21 wsi. Jak wynika z danych uzyskanych z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych około 18% ludności Gminy to osoby niepełnosprawne.

Biorąc pod uwagę dużą liczbę miejscowości w Gminie, rozległość terenu oraz duży procent osób niepełnosprawnych w 2005 r. utworzono w budynku po byłym PGR Środowiskowy Dom Samopomocy w Cergowej. Dom miał być środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osób z zaburzeniami psychicznymi w ich środowisku.

Uczestnikami Domu są 33 osoby dorosłe, w wieku od 26 – 74 lat, średnia wieku to 47 lat, w 94 % zamieszkałe na wsi, 1/3 z nich nie posiada żadnego wykształcenia, większość nie uczestniczyła w żadnych formach rehabilitacji społecznej, część z nich jest zaniedbana pod różnymi względami. Tylko 7 z nich kiedykolwiek pracowało.

Uczestnicy pochodzą ze wsi oddalonych o kilkanaście kilometrów od Ośrodka, gdzie zarówno stan połączeń komunikacyjnych, jak i stan dróg jest niezadowolający. Dlatego większość z nich jest dowożona do Ośrodka i z powrotem. Uczestnicy ŚDS pochodzą z 13 miejscowości w Gminie Dukla oraz z 1 miejscowości położonej w sąsiedniej gminie Chorkówka.

II. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁANIA.

Dom działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769).
2. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586 z późn. zm.).

3. Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 10 listopada 2015 r.
4. Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 4 stycznia 2016 r.
5. Regulaminu pracy Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej z dnia 25 czerwca 2007 r. z późn. zm.
6. Innych zarządzeń wewnętrznych regulujących funkcjonowanie jednostki.

III. CELE DOMU.

1. Głównym celem Domu jest:

- a) udzielenie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- b) udzielenie pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- c) zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej oraz integracji społecznej.

ŚDS świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

2. Celami szczegółowymi Domu są:

- a) poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- b) zapewnienie uczestnikom opieki wychowawczej poprzez wdrażanie nawyków higienicznych, dbałości o wygląd zewnętrzny, nawyków z dziedziny życia codziennego i regularnego trybu życia,
- c) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- d) rehabilitacja ruchowa, sport i turystyka dostosowana do możliwości psycho- motorycznych uczestników,
- e) poradnictwo psychologiczne, socjalne, prawne,
- f) wspomaganie rodzin uczestników, poradnictwo wychowawcze i życiowe, wsparcie psychologiczne,
- g) organizowanie i spędzanie czasu wolnego,
- h) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- i) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (dla osób, które mogą i chcą je podjąć),
- j) pomoc w gospodarowaniu własnymi środkami finansowymi,
- k) usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- l) podnoszenie kompetencji w zakresie umiejętności społecznych,
- m) usprawnianie komunikacji z otoczeniem, poprawa umiejętności współżycia i współpracy z innymi ludźmi,
- n) kształtowanie charakteru, pożądanych postaw i zachowań akceptowanych społecznie,

- o) dążenie do pełnej integracji osób niepełnosprawnych poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej,
- p) udzielanie kompleksowej pomocy przy rozwiązywaniu spraw i problemów.

IV. FORMY REALIZACJI CELÓW.

Cele te są realizowane poprzez:

1. Trening umiejętności społecznych obejmujący:
 - a) umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań,
 - b) kształtowanie nawyków celowej aktywności,
 - c) prowadzenie treningów zachowań społecznych.
2. Trening funkcjonowania w codziennym życiu w tym:
 - a) trening dbałości o wygląd zewnętrzny,
 - b) trening nauki higieny,
 - c) trening kulinarny,
 - d) trening umiejętności praktycznych,
 - e) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.
3. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów w tym:
 - a) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi,
 - b) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z sąsiadami, innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej,
 - c) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika w urzędach, instytucjach kultury itp.
4. Trening spędzania czasu wolnego w tym:
 - a) rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem,
 - b) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych.
5. Poradnictwo psychologiczne.
6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.
7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.
8. Niezbędna opieka.
9. Terapia ruchowa w tym:

- a) zajęcia sportowe i rehabilitacyjne,
 - b) turystyka i rekreacja.
10. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w WTZ lub podjęcia zatrudnienia.
11. Spożywanie gorącego posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego.

V. UCZESTNICZY DOMU.

Uczestnikami ŚDS mogą być osoby z zaburzeniami psychicznymi w tym:

- a) osoby przewlekłe psychicznie chore,
- b) osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne,
- c) osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Ze względu na to, że Dom obejmuje wsparciem wszystkie kategorie osób, Dom jest ośrodkiem wsparcia typu: A, B, C.

VI. ORGANIZACJA DOMU, ZASADY KIEROWANIA.

Dom jest usytuowany w jednym budynku. Liczba miejsc w Domu nie może być mniejsza niż 15 i większa niż 60. Obecnie Dom przeznaczony jest dla 33 uczestników, w tym 32 osoby pochodzą z terenu Gminy Dukla, 1 osoba jest mieszkańcem gminy ościennej.

Kierowanie do Domu odbywa się w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Dyrektora MOPS w Dukli. Wniosek o skierowanie składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie, dołączając zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach Domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada.

W przypadku osób, które po raz pierwszy wystąpiły o skierowanie do Domu, decyzję kierującą wydaje się na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące. W tym czasie zespół wspierająco-aktywizujący dokonuje oceny

możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji. Po dokonaniu oceny oraz przygotowaniu indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego osobę kieruje się do Domu na czas określony, uzgodniony z Dyrektorem Domu, niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego. Okres, na jaki osoba została skierowana do Domu może zostać w uzasadnionych przypadkach przedłużony. Termin przyjęcia do Domu ustala Dyrektor Domu w porozumieniu z osobą kierowaną lub jej opiekunem. Indywidualne plany postępowania wspierająco- aktywizującego są omawiane przez zespół wspierająco- aktywizujący co najmniej raz na pół roku. Zespół dokonuje wówczas oceny osiągniętych rezultatów lub w razie potrzeby modyfikuje plan.

Dom umożliwia uczestnikom dowóz do Ośrodka i z powrotem w ramach posiadanych środków finansowych i możliwości organizacyjnych. Służy do tego samochód zakupiony w 2015 r. dzięki pomocy PFRON. Samochód jest także wykorzystywany podczas dojazdów uczestników do lekarzy i na wyjazdy integracyjne uczestników.

VII. ŚWIADCZONE USŁUGI ZE WZGLĘDU NA TYP DOMU C.

Usługi w Domu są świadczone w formie zajęć indywidualnych lub grupowych. Uczestnicy Domu są podzieleni na 3 grupy. Podziału dokonano na podstawie analizy dokumentacji medycznej, orzeczeń o niepełnosprawności lub orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, wyników badań psychologicznych oraz informacji uzyskanych z indywidualnych wywiadów z uczestnikami i ich rodzinami.

Do III kategorii osób, to znaczy wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, zaliczono 6 osób. U osób tych zdiagnozowano: chorobę Alzheimera, zaburzenia zachowania i emocji, zaburzenia osobowości. U wyżej wymienionych uczestników występują także choroby somatyczne, neurologiczne, obniżony poziom intelektualny oraz zaburzenia mowy i słuchu.

Dla tej grupy tj. typ C proponujemy następujące formy działania:

1. Trening umiejętności społecznych obejmujący:
 - a) umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań,
 - b) kształtowanie nawyków celowej aktywności,
 - c) prowadzenie treningów zachowań społecznych.
2. Trening funkcjonowania w codziennym życiu obejmujący:
 - a) trening dbałości o wygląd zewnętrzny w tym:

- nauka i podtrzymywanie umiejętności dbania o czysty i estetyczny wygląd,
 - nauka doboru odpowiedniego stroju do pory roku, temperatury, okazji itp.,
 - nauka samodzielnego ubierania się, zapinania guzików, suwaka, sznurowania obuwia,
 - nauka samodzielnego golenia, czesania, obcinania paznokci,
 - dbanie o czystość odzieży i obuwia,
 - dobór odpowiednich środków higieny osobistej, środków czystości, kosmetyków;
- b) trening nauki higieny w tym:
- mycie ciała, głowy, rąk, paznokci, zębów,
 - higiena osobista,
 - nauka korzystania z podstawowych urządzeń w toalecie,
 - wyrabianie nawyku samodzielnego dbania o higienę;
- c) trening kulinarny w tym:
- przygotowywanie kanapek, prostych napojów i dań,
 - nakrywanie do stołu,
 - nauka kulturalnego zachowywania się przy stole,
 - nauka posługiwania się sztućcami;
- d) trening umiejętności praktycznych w tym:
- pranie,
 - sprzątanie,
 - zmywanie,
 - prasowanie i układanie odzieży,
 - prace remontowo-malarskie,
 - prace ogrodowe,
 - szycie, haftowanie, szydełkowanie,
 - proste prace stolarskie;
- e) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi dla osób, które dysponują środkami finansowymi i same prowadzą gospodarstwo domowe :
- nauka operowania pieniędzmi, rozpoznawania nominałów i wartości pieniądza,
 - orientacja w cenach,
 - planowanie wydatków,
 - nauka robienia listy zakupów,
 - dokonywanie zakupów, odnajdywanie poszczególnych produktów w sklepie, sprawdzanie ich ceny, wagi, terminu ważności, rozmiaru itp.,

- pomoc uczestnikom w poznawaniu zasad funkcjonowania instytucji finansowych na rynku oraz konsekwencji zaciągania zobowiązań.

3. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- a) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi w tym:
 - nauka słuchania, zadawania pytań, odmawiania, dyskusowania, radzenia sobie z uczuciami,
 - nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych,
 - motywowanie do funkcjonowania w oparciu o własne możliwości i umiejętności;
- b) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z sąsiadami, innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej w tym:
 - poznawanie form i norm grzecznościowych,
 - poznawanie zasad nawiązywania i podtrzymywania rozmowy,
 - nauka przestrzegania norm i zasad funkcjonowania w grupie,
 - nauka adekwatnego zachowania w różnych sytuacjach;
- c) kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika w urzędach, instytucjach kultury w tym:
 - rozwijanie umiejętności pełnienia ról społecznych,
 - rozwijanie możliwości korzystania z różnych ofert wyspecjalizowanych instytucji publicznych,
 - próby rozwiązywania problemów społecznych i osobistych, konfliktów.

4. Trening spędzania czasu wolnego:

- a) rozwijanie zainteresowań lekturą czasopism i książek,
- b) rozwijanie zainteresowań audycjami radiowymi i telewizyjnymi,
- c) rozwijanie zainteresowań internetem,
- d) podtrzymywanie i rozwijanie własnych uzdolnień, zainteresowań,
- e) wyjścia lub wyjazdy do kina, muzeum, na wystawy, zawody itp.,
- f) organizacja spotkań okolicznościowych, integracyjnych, zabaw, konkursów,
- g) praca w Samorządzie ŚDS,
- h) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, konkursach, przeglądach organizowanych przez różne placówki i instytucje.

5. Poradnictwo psychologiczne:

- a) indywidualne zajęcia z psychologiem,

- b) udział w terapii grupowej i rodzinnej,
- c) psychoterapia.

6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych:

- a) wyjścia do różnych urzędów,
- b) pomoc w pisaniu i wyjaśnianiu pism urzędowych, druków, wniosków itp.

7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych:

- a) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza,
- b) pomoc w zakupie leków,
- c) farmakoterapia,
- d) pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- e) edukacja prozdrowotna.

8. Terapia ruchowa:

- a) zajęcia sportowe:
 - gimnastyka indywidualna i grupowa,
 - gry sportowe,
 - ćwiczenia na sprzęcie sportowym,
- b) turystyka i rekreacja:
 - wyjścia i wycieczki dydaktyczno- krajoznawcze,
 - ćwiczenia relaksacyjne,
 - zabawy ruchowe na świeżym powietrzu,
 - pikniki,
 - gry i zabawy świetlicowe,
- c) ćwiczenia rehabilitacyjne.

9. Zajęcia edukacyjne:

- a) nauka, rozwijanie lub podtrzymywanie umiejętności czytania, pisania i liczenia w podstawowym zakresie,
- b) usprawnianie procesu myślenia,
- c) rozwijanie indywidualnych zainteresowań,
- d) wzbogacanie wiedzy o otaczającym świecie.

10. Formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w WTZ lub podjęcia zatrudnienia:

- a) terapia zajęciowa pod kątem podtrzymywania umiejętności zawodowych, bądź nabywania nowych;
- b) zapoznanie się z zasadami funkcjonowania WTZ.

11. Niezbędna opieka :

- a) opieka podczas wyjazdów i wyjazdów indywidualnych i grupowych,

b) opieka podczas dowozu.

12. Zapewnienie spożycia gorącego posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego.

13. Poradnictwo socjalne, prawne, prozdrowotne.

Usługi w Domu są świadczone:

- w formie zajęć zespołowych np. treningi praktyczne, kulinarne, terapia ruchowa, spędzanie czasu wolnego, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, treningi umiejętności społecznych;
- w formie zajęć indywidualnych np. poradnictwo w różnych wymiarach, psychoterapia, trening higieniczny, dbałości o wygląd zewnętrzny, wyjścia lub wyjazdy do lekarzy, gimnastyka indywidualna, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, treningi praktyczne w miarę potrzeb, zajęcia edukacyjne, pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów osobistych, rozmowy indywidualne i interwencyjne.

W tej grupie osób dla uczestników ze znacznym upośledzeniem funkcjonowania np. dla chorych na Alzheimera proponujemy w głównej mierze treningi z samoobsługi i czynności dnia codziennego, rehabilitację, rekreację, organizację czasu wolnego, niezbędną pomoc i opiekę.

VIII. METODY PRACY.

Realizacja celów i zadań poprzez proponowane formy odbywać się będzie dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych indywidualnie i grupowo. Zastosujemy następujące metody pracy:

- metody oparte na praktycznej działalności uczestników,
- wykład,
- dyskusja,
- praca z tekstem,
- socjodrama,
- pogadanka,
- socjoterapia,
- ergoterapia,
- arteterapia,
- rozmowy indywidualne,
- obserwacja,
- pokaz,
- metody sytuacyjne.

IX. ZAPLECZE LOKALOWE.

Budynek, w którym świadczone są usługi spełnia następujące warunki:

- a) jest usytuowany w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestnikom, tj. jest oddalony od drogi powiatowej ok. 50 m, otoczony 69 a ogrodem, budynek jest ogrodzony, posiada 2 bramy wjazdowe, 2 małe bramki wejściowe, chodnik, plac przed budynkiem i droga dojazdowa są wyasfaltowane,
- b) powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi ok. 13 m²,
- c) budynek jest pozbawiony barier architektonicznych,
- d) jest wyposażony w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym,
- e) znajdują się w nim pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzenia w nim zajęć:
 - sala ogólna umożliwiająca spotykanie się uczestników i ich rodzin,
 - 5 pomieszczeń wielofunkcyjnych do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnych, między innymi w formie treningów,
 - pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, logopedycznego,
 - pokój wyciszeni,
 - wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej,
 - jadalnia, pełniąca ponadto funkcję sali aktywizacji i terapii,
 - 3 łazienki wyposażone w natryski, w tym jedna dla personelu,
 - 5 toalet, w tym jedna dla personelu,
 - gabinet pielęgniarstwa,
 - pokój socjalny,
 - pralnia i pomieszczenia magazynowe.

Ośrodek jest wyposażony w sprzęty odpowiednie do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących:

- a) sprzęt do treningu samoobsługi i zaradności życiowej, w tym w pralkę automatyczną, żelazka, deskę do prasowania, suszarkę do ubrań, suszarkę do włosów, urządzenia do obróbki drewna, wiertarki, szlifierki, wyrzynarki, kosę elektryczną, kosiarkę, sprzęt AGD,
- b) sprzęt sportowo-rekreacyjny,
- c) sprzęt komputerowy i muzyczny, TV-audio- video,
- d) inne przedmioty, urządzenia, narzędzia potrzebne do codziennego funkcjonowania.

X. KADRA ŚDS.

Podczas wykonywania swoich zadań pracownicy Domu starają się dbać o wysoką jakość świadczonych usług i jak najwyższą ich skuteczność, kierować się zasadą dobra uczestników i ich rodzin oraz poszanowania ich godności i prawa do samostanowienia. W przypadkach, gdy interes uczestnika różni się od interesu rodziny, należy różnymi metodami i środkami próbować doprowadzić do jak najbardziej optymalnego i ugodowego rozwiązania problemów przez uczestnika.

Pracownicy Ośrodka mają obowiązek na bieżąco i rzetelnie dokumentować swoją pracę oraz zachowywać w tajemnicy informacje dotyczące uczestników uzyskane w toku czynności zawodowych. W Domu prowadzona jest dokumentacja indywidualna każdego uczestnika oraz dokumentacja zbiorcza.

W celu realizacji zadań Ośrodek zatrudnia na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony następujące osoby:

- dyrektor - 1 etat;
- instruktor terapii – 1 etat;
- terapeuta – 3 etaty;
- pielęgniarka – 1 etat;
- opiekunka – ½ etatu;
- psycholog – ½ etatu.

Osoby te tworzą zespół wspierająco- aktywizujący. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu, biorąc pod uwagę typ Domu A, B, C i liczbę uczestników, wynosi 7 etatów, przy wymogu minimalnym 6,31 etatu.

Ponadto ŚDS zatrudnia inne osoby na stanowiskach urzędniczych (gł. księgowy) lub obsługi. Dopuszcza się także zatrudnianie w Ośrodku innych osób na umowy terminowe, zastępstwa, w ramach współpracy z PUP, a także pracę wolontariuszy, studentów, praktykantów.

XI. WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I ŚRODOWISKIEM LOKALNYM.

Środowiskowy Dom Samopomocy, jako ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ma za zadanie zapewniać wsparcie wszystkim potrzebującym. Wsparcie takie można uznać za uwieńczone sukcesem jeśli spowoduje samodzielne (na miarę możliwości uczestnika) funkcjonowanie osoby w jej naturalnym środowisku społecznym. Pobyt osoby w Ośrodku powinien być terminowy i po zrealizowaniu z nią indywidualnego planu wspierająco- aktywizującego, zakończony powrotem do środowiska rodzinnego i w miarę samodzielnego w nim funkcjonowania lub przejścia kolejno do Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej, czy nawet uzyskania zatrudnienia. Jednakże ze względu na różnorodność chorób,

głębokość upośledzenia, proces usamodzielnienia może trwać długo. Dlatego trzeba dążyć do tego, aby każdy uczestnik Domu mógł mieć poczucie akceptacji przez najbliższe otoczenie, czyli by był w stanie uznać świat wokół siebie za przyjazny i tak samo odnosić się do swojego otoczenia. Praca z uczestnikiem to także praca z najbliższą rodziną, otoczeniem, to zmiana negatywnych postaw, nastawienia, to dążenie do doprowadzenia do takiego stanu, aby uczestnik nie był postrzegany przez swoich najbliższych jako ciężar, przedmiot ciągłej opieki i przeszkoda życiowa.

Dążąc do jak największego usamodzielnienia uczestników i ich integracji społecznej należy współpracować z różnymi instytucjami, które w szerokim sensie zajmują się pomocą osobom niepełnosprawnym, z poradniami zdrowia, w tym PZP, instytucjami kultury, oświaty, Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i innymi podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej.

XII. EFEKTY PRACY DOMU.

Zakłada się, że efektem funkcjonowania Domu będzie znaczne obniżenie częstotliwości hospitalizacji w szpitalach psychiatrycznych i zmniejszenie konieczności umieszczania osób z zaburzeniami psychicznymi w domach pomocy społecznej, uczestnicy w znaczny sposób poprawią swoje możliwości funkcjonowania w rodzinie, w społeczności lokalnej. Nabędą wiele umiejętności wcześniej nieznanymi, czy to z powodu braku opieki, czy wręcz odwrotnie – z powodu nadopiekuńczości rodziny. Osoby ze znacznym upośledzeniem funkcjonowania w rodzinie i społeczności np. chore na Alzheimera znajdą w Ośrodku opiekę, a rodzina czasowe wytchnienie.